

▲ Hledsebská stromořadí.

▲ Stromořadí Stará Voda – Vysoká.

Příspěvek k ochraně dřevin na Mariánskolázeňsku

Miroslav Trégler, Městský úřad Mariánské Lázně

Dovedete si představit středoevropskou kulturní krajinu bez stromů? Asi těžko. Proto pozornost ochrany přírody logicky směřuje k vyhledávání, ochraně a údržbě významných dřevin a jejich skupin kolem nás. Městský úřad Mariánské Lázně již v minulosti vyhlásil řadu památných stromů a registroval některé aleje jako významné krajinné prvky (dále jako VKP). Co nového na tomto poli se v posledních letech v obvodu obce s rozšířenou působností Mariánské Lázně (mimo území CHKO Slavkovský les) událo?

Začnu v roce 2016 nově vyhlášeným památným stromem „**Dub nad Starým rybníkem**“ v katastrálním území Klášter Teplá. Jde o největší z dubů letních (obvod kmene 402 cm, výška 20 m) při okraji cesty nedaleko od Křepkovického mlýna.

V roce 2005 jsme u osady Háj u Staré Vody vyhlásili čtveřici javorů mlčů vysazených

do půdorysu kříže u dřevěných božích muk (Steinmüllers Kreuz) za památné stromy „**Javory u obrázku**“. Již v době vyhlášení však byly javory méně vitální. Díky pravidelné péči (řezy a instalace vazeb v korunách) se nám podařilo po nějakou dobu udržet stromy ve stavu únosné provozní bezpečnosti, opakované konzultace přímo na místě s arboristou a s vlastníkem (obec Stará Voda) ale nakonec vedly k rozhodnutí provést výměnu trojice javorů u silnice a božích muk dřívě, než dojde ke spontánnímu rozpadu a zbytečným škodám. Po nezbytných legislativních krocích byla „akce výměna stromů a oprava božích muk“ realizována v zimních a jarních měsících roku 2017. Nová výsadba má větší spon, což by mělo zaručit lepší podmínky pro jednotlivé stromy, než tomu bylo dosud. Právě světelná a prostorová konkurence se silně podepsala na citelném odklonu kmenů

od svislé osy a nepravidelném růstu korun, tedy chyba při výsadbě generovala problematický vývoj dřevin.

Nedaleko Staré Vody ještě zůstaneme. V roce 2016 jsme registrovali VKP „**Stromořadí Stará Voda – Vysoká**“. Jde o krajinářsky výraznou alej při silnici spojující v názvu zmíněná sídla. V době vyhlášení čítalo stromořadí 297 dřevin. Tvoří jej 8 druhů dřevin, nejpočetnější (a „nejsladší“) jsou slivoně, nejmohutnějšími dřevinami jsou jasan, javor a jírovec. Třímetrové a větší obvody kmenů jsme naměřili u 31 stromů (!), absolutně největší je javor mléč s obvodem 394 cm. Za ním se umístila trojice jasanů ztepilých s obvody 375 cm, 370 cm a 366 cm. Zbytek lipového stromořadí (23 lip srdčitých) spolu s 5 buky lesními při cestě z návsi ve Vysoké (od kostela sv. Jana Křtitele) ke hřbitovu byl registrován v roce 2014 za VKP „**Stromořadí Vysoká**“. V roce 2017 zajistila obec Stará Voda ošetření aleje (řezy v korunách, dosadba lip) a to díky finanční dotaci z programu „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“.

Nejmladším počínem Městského úřadu v Mariánských Lázních byla registrace VKP „**Hledsebská stromořadí**“ v červnu 2017. Oboustranné stromořadí podél silnice z Velké do Malé Hledsebe tvořené převážně javory mléči (84 kusů), javory kleny (33 kusů) a jasan ztepilými (29 kusů) je impozantní zejména v podzimním čase, kdy zežloutnou javorové koruny. Do registrovaného VKP bylo zahrnuto celkem 186 stromů 11 druhů. ■

▲ Opravená boží muka s novou výsadbou javorů u Háje.

▲ Památný strom Dub nad Starým rybníkem. Všechny fotografie Miroslav Trégler.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

■ V květnu letošního roku byl potvrzen opakoványi nálezy pobytových stop výskyt **rysa ostrovida v území NPR Kladské rašeliny**. V klidových a pro rysí lov vhodných místech rašelin byly nalezeny čerstvé drápance, značkování moči, chlupy nalepené ve smole několika stromů a jasné stopy tlap v rozbahněné cestě. Bohužel se zatím nepodařilo zachytit rysa

také v instalovaných fotopastech, díky nim byl ale zaznamenán v NPR Kladské rašeliny pohyb jeřábů popelavých.

■ V březnu letošního roku bohužel navždy odešel dlouholetý dobrovolník ochrany přírody a známý lovec zvěře beze zbraně, zato s plně nabitým fotoaparát, **Svatopluk Šedivý**.